

מס. הליך: בג"צ 3940/92

צדדים: גסאן ג'ראר

נגד

מפקד אזור יו"ש וקצין המטה לענייני משפטים

תאריך: 1.7.93

שופטים: נב' נתניהו, אור, מצא. הנלטה - השופטת נתניהו

עו"ד: עו"ד עבדאללה לעוזר, עו"ד מ. בלס למשיבים

מראה מקום פד"פ: מז (3) 298

מראה מקום: פורסם במאגר התקצירים של סביר - כרך מ"ב, חוברת 10, עמוד 149

תמצית התקציר: סירוב לתת רישיון עו"ד בשטחי יו"ש למי שהורשע בעבר בעבירות טרור

גוף התקציר: (הצעתיה נדחתה).

א. העותר הוא תושב ג'נין שבאיזור יו"ש (להלן: האיזור). ביום 12.5.87 אישר המשיב השני את בקשתו של העותר לרשמו כעו"ד מתמחה כספר עורכי הדין המתמחים לפי חוק עורכי הדין הסדירים הירדני הנזכר

באיזור (להלן: החוק). תקופת ההתמחות לפי החוק היא שנתיים. בתום שנתיים אישר המשיב השני את

סיום תקופת ההתמחות והעותר פנה בבקשה להעניק לו רישיון לעריכת דין. כעבור למעלה משנה הודיעו

לעותר כי אין אפשרות לרשמו, שכן הורשע בשנת 1984 בעבירות של חברות בארגון עויין ונדון למאסר.

המשיב השני הסתמך על סעיף 4(א)(5) לחוק אשר לפיו "על המבקש להרשם כפונקס עורכי הדין להיות:

...לא נידון בפשע או בעוון על המוסר...". המשיבים טוענים כי בעת אישור בקשתו של העותר להתמחות

לא עמדה לנגד עיניהם עובדת הרשעתו בעבירות הבטחוניות, כך שהאישור להתמחות ניתן בטעות.

הצעתיה נדחתה.

ב. השאלה הראשונה המתעוררת היא שאלת פרשנותו של סעיף 4(א)(5). המשיבים טוענים כי האלמנט

של עבירה על המוסר הנדרש בו, מתייחס רק לעבירות מסוג עוון, בעוד שהעבירות שהעותר הורשע בהן

הן פשע, ולכן לא צריך שיהיה בהן אלמנט של עבירה על המוסר. מנגד טוען העותר כי המילים "על

המוסר" מכוננות לא רק לעבירות מסוג עוון אלא גם לעבירות מסוג פשע. בעניין זה יש לקבל את

פרשנותו של העותר. על פי לשונו של הסעיף הנ"ל, שתי האופציות הפרשניות אפשריות, וכדי להגיע

לפרשנותו הנכונה יש לרדת לתכליתו. כשבדקים את תכלית הסעיף עולה שיש להחיל את האלמנט של אי

מוסריות על כל עבירה, ללא הבחנה בין פשע לעוון, שכן מטרת ההוראה היא להבטיח את אמינותו של

עו"ד בקרב הציבור בכלל ובקרב מערכת המשפט בפרט, כך שבכל מקרה צריכה העבירה להיות כזו

שיש בה משום קלון. טעם נוסף לפרשנות המצמצמת נמצא בכוח היסוד של תופש העיסוק, שהוכרה

בפסיקת ביהמ"ש העליון עוד בטרם חקיקתו של חוק יסוד: חופש העיסוק. זכות זו אמנם אינה מוחלטת,

אך הגבלתה צריכה להיות מפורשת, וכשיש לה כמה אופציות פרשניות יש לפרשה על דרך הצמצום.

ג. השאלה היא האם העבירות בהן הורשע העותר הן עבירות נגד המוסר. קבוצת המעשים שיש בהם פגם

מוסרי אינה מוגדרת בחוק ואינה יכולה להיות מוגדרת בחוק. כשבאים לבחון אם העבירות שביצע העותר

יש בהן דופי מוסרי, יש לקבוע תוצאה נמורה בשאלה דופי מוסרי לפי אלו אמות מידה? בעיני מי? האם

על פי השקפת המוסר של החברה הישראלית, או על פי השקפתה של החברה אליה משתייך העותר, או

על פי אמות מידה אוניברסליות. הגישה שאומצה כפסיקה שלנו היא כי חברות בארגון עויין, ששם לו

למטרה להביא לחיסול המדינה אינה מתיישבת עם תפיסות המוסר הרווחות בחברה הישראלית. השאלה

היא אם זו גם השקפתה של החברה שבקרבה חי העותר.

ד. מטרת ההוראה בדבר אי המוסריות, או הקלון, להבטיח את השמידה על דמת המקצוע ואמינותו של

עו"ד בקרב הציבור בכלל והמערכת שבה הוא פועל בפרט. מטרה זו מוליכה למסקנה שיש לאמץ את

השקפתו המוסרית של אותו ציבור שיוקק לשיירותיו של העותר, הוא הציבור באיזור, ושל מערכות

המשפט והשלטון שבקרבה ישמש העותר עו"ד, הן המערכות באיזור. גם בהנחה כי הציבור באיזור לא

זיה רואה פגם מוסרי במעשים שביצע העותר, לא כך הדבר לגבי מערכות המשפט והשלטון באיזור

שבפניהם אמור עו"ד לייצג את מרשיו. אלה הן לא רק המערכת האזרחית הנשלטת והמתנהלת על פי הדין

המקומי - וזו, ניתן להניח שלא תראה דופי מוסרי במעשים כאלה - אלא גם מערכת השיפוט הצבאי

והממשל-הצבאי הפועל על פי תחיקת בטחון ומסדיר במידה רבה את חיי היום יום של תושבי האיזור.

מערכת זו היא זרוע של מדינת ישראל ותפיסותיה המוסריות הן כשל החברה הישראלית. במערכת זו,

עו"ד שביצע עבירות כאלה שביצע העותר לא יזכה לאימון. לפיכך בדין סירב המשיב לתת לעותר את הרשיון.
(בפני השופטים: גב' נתניהו, אור, מצא. הדלטה - השופטת נתניהו. עו"ד עבדאללה לעותר, עו"ד מ. בלס למשיבים. 1.7.93).